

ÇAKIL TAŞLARINA ADANAN HAYAT

76 yaşındaki ressam Fehim İbrahimhakkıoğlu, hayatını çakıl taşlarına adayan biri. Tam 54 yıldır çakıl taşlarıyla resimler yapıyor.

Sanatının eşi ve benzeri olmadığını söylüyor. Ataşehir'de çalışmalarını sürdüren ressamın atölyesinde kova kova taş var.

Duvarları çakıl taşlarıyla resmettiği tablolar süslüyor.

"Hayatım çakıl taşlarının peşinde geçti" diyen İbrahimhakkıoğlu, yaptığı işin inceliklerini dergimize anlattı.

Yarım asırdan uzun bir süredir aynı işi yapan 76 yaşındaki Fehim İbrahimhakkıoğlu, "Birisi mesleğimi sorduğunda resme boya yerine çakıl taşı koyan sanatçıyım diyorum. Dünyada bunu ilk ben yaptım" diyor.

İbrahimhakkıoğlu, Erzurumlu bir ailenin dört çocuğundan biri. Babası öğretmendi. Öğretmenlikten sonra birçok yerde devlet memurluğu yaptı. Hem şair hem hattat hem de çok güzel sesi olan bir insandı. İbrahimhakkıoğlu, ▶

RESSAM

FEHİM İBRAHİMHAKKIOĞLU

“Belki de sanatçılığım babamdan kalmadır, bilemiyorum” diyor. Zira ilkokul yıllarından hemen önce babasının boyalarını kullanarak aşık kemiklerini boyadığından bahsediyor. Ev kadını olan annesi ileri görüşlü bir kadınmiş, onun resme meraklı olduğunu fark ettiğinde gerekli desteği hep sunmuş: “Ben okulda tuval yapmak için uğraşırken annem evdeki çarşafları verirdi. O çarşafları tuval olarak çok kullandım.”

Köy Enstitüsü mezunu olan İbrahimhakkıoğlu, heykeltıraş hocası Prof. Dr. Burhan Alkar sayesinde her gün iki saat insan deseni çizerek çalışmaya başladığını anlatıyor. İbrahimhakkıoğlu, resme başlarken hocasının verdiği bir tavsiyeyi aklından hiç çıkarmıyor: Sakın kimsenin kopyası olmayın. Devamlı araştırın ve bir şeyler katın. O zaman kendinizi anlatabilirsiniz! “Ben de bir sürü denemeler yaptım. Mesela o zamanlar resmi dairede çalışıyordum. Oranın hurda demirleri vardı. O parçaları toplayıp soyut heykeller yaptım. Tercan’da oyulabilen taşlar vardı. Onlarla heykeller yaptım. Seramik, çamur

Çakıl taşı deyip geçme

İbrahimhakkıoğlu’nun atölyesinde onlarca değişik tür taş var. “Bir taşı bulmak için şehirden şehre koştüğüm oldu” diyen usta ressam, kullanılabileceği çakıl taşlarının mercimekten küçük, fasulyeden büyük olmaması gerektiğini söylüyor.

bir sürü denemelerim oldu. Çakıl taşlarıyla resim yapma tutkumun başlangıcı ise 20’li yaşlarıma denk geliyor. Erzurum’dan Trabzon’a gittiğim bir gün, deniz kıyısında çakıl taşlarının renk cümbüşünü gördüm, büyülenmiş gibi baktığımı hatırlıyorum. Hepsini topladım. 1963’teki Varto depremini anlatan yağlı boya resmin üzerinde çakıl taşlarıyla ilk denememi yaptım.”

Ressamın bu denemesi es-

tetik anlayışında öyle bir kırılma yaratmış ki, sonraki ömrü çakıl taşlarının peşinde geçmiş: “Kendi kendime neden bunları resimde kullanmayayım, dedim. O resmi geceli gündüzlü çalışarak bitirdim. O an müthiş bir güzellik ortaya çıktı. Gece yaptığım tabloyu sabah görünce o heyecanla beş kilometre koştum. O koşuş hâlâ devam ediyor.”

Çakıl taşlarını anlatırken sanki

mücevherlerinden söz ediyor. Bir süre sonra çakıl taşları yetmemeye başlamış ona. Erzurum'da Aras Nehri'nden çakıl taşları getirmiş; kahverengi, gri, beyaz taşlar... Resimlerinde 50 renk tonu kullanmış ama tek bir rengi bulamamış: Kırmızı. Böylece seyahat arzusu ortaya çıkmış: "Hep aradım kırmızı taşı ama bulamadım! Bazen bir tuvalde bir yer kalır, o taşı beklerim aylarca. Bir taşı bulmak için şehirden şehre koştuğum oldu. Tablo bitse de resimde yerini bekleyen bir çakıl taşı varsa yeniden sökerim taşı hatta tüm taşları ve o taşı yerine koyarım. Çünkü çakıl taşları kainatın manası" diyor. Eş dost da zamanla çakıl taşları toplayıp getirmeye başlamış ona: "Şeker yerine taş hediye edenlerim çok oldu" deyip gülüyor. Biz de "Hangi taş yarar, hangi taş yaramaz? diye soruyoruz. Hemen cevap veriyor: "Yuvarlak olmayacak, yassı olacak. Mercimekten küçük fasulyeden büyük olmayacak" diyor.

İbrahimhakkıoğlu, taşları hiçbir işleminden geçirmeden kullanıyor. "Taşlardan resim mi olur" diyen de çok olmuş ona. Sergiler açmaya başlayınca taşların cazibesine yadrgayanlardan bazıları da kapılmış. O, insanla çakıl taşları arasında büyük bir bağın oluşuna inanıyor: "Çakıl taşını ya avuncuza alır oynarsınız ya deniz

Çöpten alınıp kahvehaneye asılan tablo

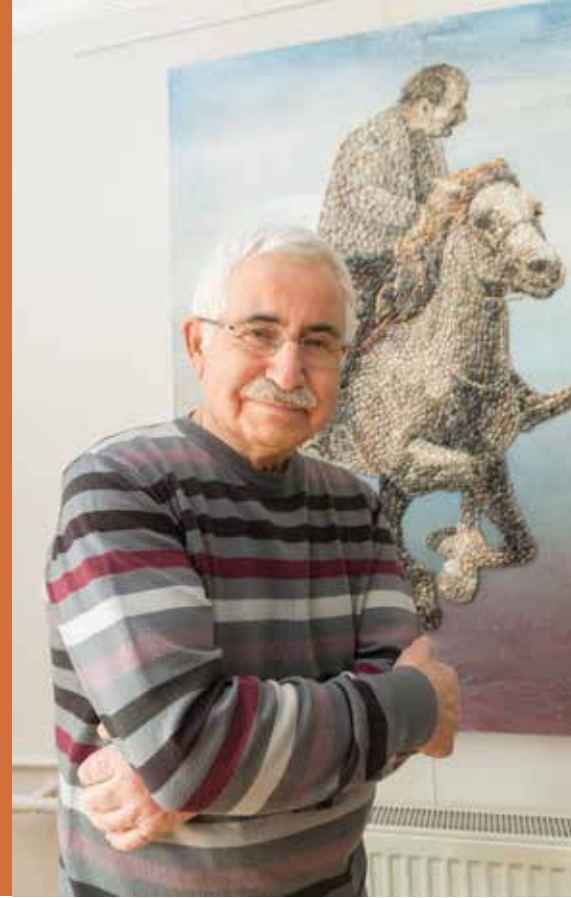
* 35 yaşında bir kızım var.

Birden bire bu işe merak saldı. Gayet de başarılı. Sanırım benden sonra o bu işi devam ettirecek.

* Yağlı boya tablo benim için çok kolay. Sıcağı soğuğu, derinliği, perspektifi bilen biriyim. Resme hayat vermek benim işim. Bir ressam arkadaşım vardı. 'Rubens atların damarlarını bile gösterirdi canlı görünsün diye ama seninki öyle değil. Damarı göstermiyorsun ama canlı gösteriyorsun' derdi.

* Herkesin beğendiği bir tablom vardı. Ama bir türlü benim içime sinmiyordu. Parçalayıp çöpe attım. Mahalledeki kahvehane sahibi çöpten alıp, birleştirip duvarına asmış. Bir gün çay içmek için o kahvehaneye girdim, şaşırıp kaldım. Bir şey de diyemedim, orada duvarda kaldı o tablo.

kenarındaysanız illa ki denizde sektirmeye çalışırsınız. Çakıl taşı insanı kendine çeker. Sıkıntılı zamanlarınızda sıkıntılarınızdan kurtulursunuz" diyor
İbrahimhakkıoğlu, 54 yılda

yaptığı tabloların sayısını bile hatırlamıyor. İlk sergisini Erzurum'da açan ressamın dünyanın belli başlı müzelerinde ve özel koleksiyonlarda tabloları bulunuyor. Dünya liderlerinin portrelerini de ▶

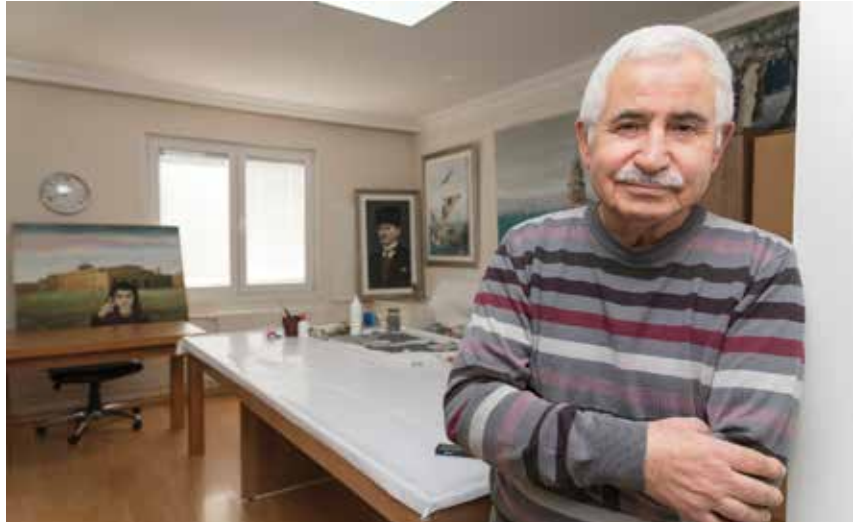
Tablolarının sayısını hatırlamıyor

54 yılda yaptığı tabloların sayısını hatırlamadığını söyleyen İbrahimhakkioğlu, hem atölyesindeki çalışmaları sürdürüyor hem de çeşitli kuruluşlarda öğrencilere ders vermeye devam ediyor.

yapmış. Tayland kralı ve kraliçesinden Libya lideri Kaddafi'ye; ABD Başkanı Obama'dan Rusya lideri Putin'e kadar birçok önemli ismi tablolarına taşımış. Başkalarının da kendisini gördükten sonra çakıl taşından resim yapmaya başladığını söyleyen sanatçı, hem atölyesindeki çalışmaları sürdürüyor hem de çeşitli kuruluşlarda öğrencilere ders vermeye devam ediyor. Her bir küçük taşın renginin bambaşka tonlarda olduğunu söyleyen İbrahimhakkioğlu şöyle devam ediyor: "Bir çakıl taşı siz beyaz olarak görürsünüz ama ben onu bambaşka tonlarda bulurum. Yetiştirdiğim öğrencilerime acele etmemelerini söylerim hep. Öğrencilerimden bir tanesi dedi ki 'Hocam eşimin portresini yapacağım'. Ben de ona 'Yaparsan aranız açılır' dedim. Yaptı, Karagöz'e benzetmiş!"

Atölyesinde birkaç Atatürk portresi var. Çakıl taşından Atatürk portresi yapmanın zor olduğunu anlatan usta ressam, bunun için önce Atatürk'ün anlaşılması gerektiğini söylüyor: "Çakıl taşlarından Atatürk portresi yapmak o kadar kolay bir iş değil. Üç sene önce Atatürk sergimi Ataşehir Belediyesi açmıştı. O sergiyi hazırlamak o kadar zordu ki... Atatürk ile ilgili onlarca film izledim, kitap okudum bir yıl boyunca... Sonra oturup çakıl taşlarından Atatürk portreleri yaptım."

Sanatçı, özellikle doğa resimleri yapmayı çok seviyor. Trenler ve atlar da ilgisini çekiyor: "Ben Erzurum ve çevresinde çok vakit harcadım. Çocukken oyun alanımız hep tren istasyonuydu. Yolculara su satarak başladık tren sevdasına. Öğretmen okulundayken de gidip ekmek arası peynir, yeşil soğan koyar, istasyona giderdim. Trenin en arkasında-

ki makasçıların kaldığı o son vagona biner, oradan Erzurum'a bakardım. Bu yaşıma geldim ne trenden ne de atlardan vazgeçtim."

İbrahimhakkioğlu, çakıl taşlarından resim yapmanın inceliğinin 'sabır' olduğunu düşünüyor: "Bir de ticari gaye gütmeyeceksiniz. Güderseniz iş bozuk olur. Bir işi sanat için yapacaksınız ve sanatı da halk için yapacaksınız. Ben bir ara soyut resimler de yaptım. Ama soyut resmi anlayan dar bir kesim var. Halka hitap etmek daha güzel. Yabancılar gelip resimlere bakıp boynuma sarılıyorlar, ağlıyorlar. Kiminin tüyleri diken diken oluyor" diyor.

Usta ressam çakıl taşlarıyla bir

tabloyu aşağı yukarı iki-üç ayda tamamlıyor. Ancak, bir resmin atölyede bir-iki yıl kalması halinde daha da güzelleşeceğini söylüyor: "Önce çiziyorum, sonra boyuyorum, en son taşları yerleştiriyorum. Atölyede gözümün önünde uzunca bir süre durursa başka eksiklikleri görüyorum veya eklemeler yapıyorum. O iş daha güzel oluyor."

Peki çakıl taşından yapılan bir tablo kaç liraya satılıyor? Bunu biz de merak ediyoruz. Yanıtını İbrahimhakkioğlu veriyor: "Maddi olarak resmime ne kadar istediğimi sorduklarında kızarıp bozuyorum. Biraz zor oluyor. 3 bin 500 TL'den 20 bine kadar değiştiğini söyleyebilirim." ■